

IN: TELEVIZIER, 6 JANUARI 1962.

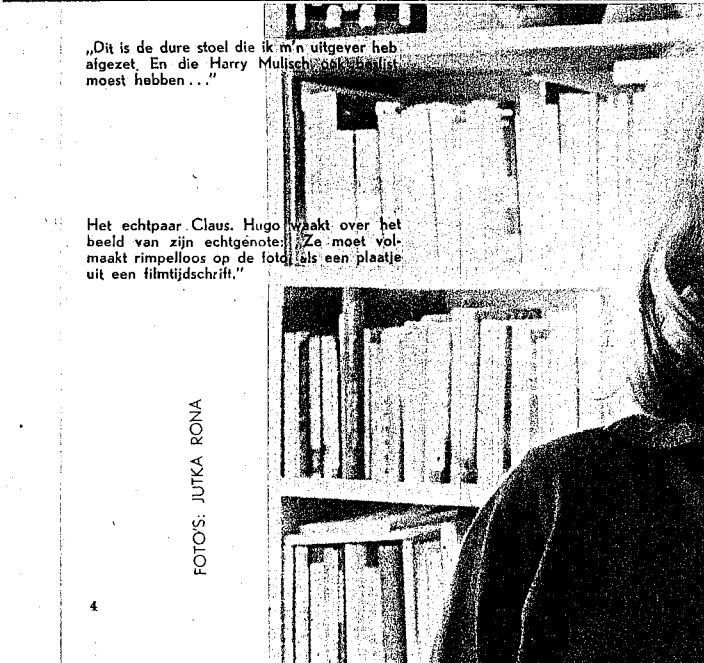
Op bezoek bij HUGO CLAUS

De goochelaar van Gent heeft een nieuw boek gereed

van de foto? Cl

His weer de lobbesac die daar zachter zijn losse deur vrouw, de Hugo Claus speelt de speelse so dop, mompelt met altijd dat toneels maar wij weten we de waarheid prijs tuurlijk. In België l agende komediante nechticus zei toe: "Hij re zege de literaire n met nu en dan le zeg zijn dikke leet met alles een rooks dat zijn zwoegerij t om te laten wix angst om te fal zijn gelukkig en te is dat hier is h nie "Het boek," zegt om te zien, zelf or vor Hugo Claus" o titel De verwonder ing een paar keer vhu is m? De ver wel geloof ik. Het "Beze-Bü" zal het kom eigenlijk uit 700 pagina's, die ik die heb laten vall geschiedenis, 't is d een dan anders preces te weten } ontsond gewoon." we een aardige del ing oorlog en ik l buke hier in Vlaa zaak van de wereld ze het niet w. Vindgren zullen z gaat soms als in de liss. En toch? wepte hij in Rome hie twee, Elly en hie vutrokken var insturen. Ze t aan het Pre onen er nu is vreemd," z komt het om eed dan ve: maniak, hij men er in won the alles, na ustig rond - dat 't weer t in wel veen Maar 't is zo enkele vrie zo gauw aig zou wonen zitten leu

„Dit is de dure stoel die ik m'n uitgever heb afgezet. En die Harry Mulisch ook afgezet moest hebben...”

Het echtpaar Claus. Hugo waakt over het beeld van zijn echtgenote. Ze moet volmaakt rimpelloos op de foto als een plaatje uit een filmtijdschrift.”

FOTO'S: JUTKA RONA

de foto? Claus kijkt bedenkelijk.

Zo wil hij wel, peinzend, lijdend, de ernstige dichter...

...maar niet als de gulle, hartelijke Vlaamse Reus, die hij ten slotte óók is.

„Schande dat ik 't zeg, maar om de twee dagen vertel ik voor radio Gent een mop...”

Hij is weer met van alles bezig, de lobbesachtige Vlaamse Reus, die daar zo bedrieglijk gezapig achter zijn bureau zit (van een losse deur gemaakt door zijn vrouw, de mooie, katachtige Elly). Hugo Claus is een komediant, speelt de speelse schrijver, die maar wat doet, mompelt met een knipog, ik zeg altijd, dat toneelschrijven moeilijk is, maar wij weten wel beter" alsof hij nu de waarheid prijs geeft, maar onder-tussen... In België kan men niet wennen aan die komedianten, een Vlaamse tooneelcriticus zei tegen mij: „Claus? Zo'n groot talent, maar jammer dat hij zich zo aanstelt." Hij rent daar ook niet mee met de literaire meute, komt nergens, zegt nu en dan leuke dingen, grapt met zijn dikke leeuwenhoofd. En toch is alles een rookscherm, dat hij optrekt om zijn zwagerij te verbergen, zijn ge-wroet en — laten we eerlijk zijn — ook zijn angst om te falen. Maar nu, vandaag, is hij gelukkig en tevreden. En met reden.

Kijk, hier is het omslag van mijn nieuwe boek", zegt hij en laat me het omslag zien, zelf ontworpen, een vrouw-vogel in zwart op goud. Keurig heeft hij er „Hugo Claus" op geschilderd en de titel „De verwondering". Hij proeft hem nog een paar keer op de lippen. „Hoe vind je 'm? De verwondering? Doet het wel, geloof ik. Het boek is net af, „De Bezige Bij" zal het uitgeven. Het verhaal komt eigenlijk uit een grote roman van 700 pagina's, die ik geschreven heb, maar die ik heb laten vallen. 't Is een vreemde geschiedenis, 't is deze keer heel anders gegaan dan anders. Ik schreef zonder precies te weten hoe en waarom, het ontstond gewoon." Hij grinst, „'t Zal wel een aardige deining geven. 't Speelt in de oorlog en ik laat zien dat de colla-boratie hier in Vlaanderen de gewoonste zaak van de wereld was. In Nederland zullen ze het niet willen geloven, hier in Vlaanderen zullen ze boos op me zijn."

Hij praat soms alsof hij in eigen land in exil is. En toch? Zeven jaar geleden woonde hij in Rome, op een dag kreeg hij heimwee, Elly en hij pakten nauwe-lijks, vertrokken van dag op dag, lieten alles nasturen. Ze trokken in die grote woning aan het Predikerhelel in Gent — en wonen er nu nog.

„Dat is vreemd", zegt Hugo zelf. „Mis-schien komt het omdat ik vroeger nooit anders dedg dan verhuizen. Mijn vader was een manlak, hij zag een mooi huis, wij gingen er in wonen, hij schilderde en verbouwde alles, na drie maanden liep hij onrustig rond — en wij kinderen wisten dat 't weer tijd werd. Ik heb in m'n jeugd in wel veertig huizen gewoond. En nu... Maar 't is zo rustig hier. Ik kom nergens, enkele vrienden, dat is alles. Ik ben zo gauw afgeleid, als ik in Am-sterdam zou wonen zou ik de hele dag in cafés zitten leuteren. Hier kan ik werken."

Behalve zijn grote woning heeft Claus nog een apart appartement van drie kamers waar hij schrijft en schildert. België heeft geen woningnood, in elke straat aan huizen leeg, alleen de prijzen zijn

hoog. Maar de boeken en stukken van Claus zijn over vele grenzen gegaan, het 32-jarige wonderkind van de Vlaamse literatuur heeft ten slotte al een carrière van dertien jaar achter zich.

„Ik doe nog iets extra om geld te verdienen", vermeldt Hugo. „Om de twee dagen vertel ik voor radio Gent een mop. Eerst komt er muziek, pa-pa-pa-pam, dan zegt iemand plechtig: „Het zoutvat" — zo heet die rubriek — dan vertel ik mijn mop, dan komt er weer pa-pa-pa-pam en dan zegt weer iemand plechtig: „Dit was Hugo Claus." Nou ja, moppen, het zijn een soort zelfgemaakte prikken. Als ik iemand vervelend vind, kan ik 'm zo een trap geven." Hij bloost opeens geweldig. „Dat ik zoiets doe, moppen voor de radio. Ik durf het haast niet te vertellen."

Maar dan lacht hij weer glunderend. Hij is soms net een speelse hond, een blij, hartelijke, goetige, tevreden Vlaamse graptas. En toch komen de verschrikke-lijke angst en wrangheid, die uit veer van zijn werk spreekt, uit dat roeie konen-hoofd. Hij háát het dan ook om vrolijk op de foto te staan. Toen hij jaren geleden bij mij in een tv-uitzending met Karel Appel was, vroeg hij van tevoren aan de grimeur om hem ingevallen wan-

gen „te maken". En nu roept hij weer tegen de fotografe: „Als je maar zorgt dat ik er lijdend uitzie, ik ben een dichter!" IJdelheid? Zelfironie?

„Trouwens, ik ben al minder bol," verklaart hij en strijkt over zijn wangen. „Ik oen tien kilo afgevallen, ik heb haast niets gegeten de laatste twee maanden. En ik ga twee keer per week een uur naar een sportleraar, 'turnen en gewicht-heffen. Ja ja, ik heb het druk. Weet je, dat ik een nieuw toneelstuk af heb, dat de Nederlandse Comedie waarschijnlijk volgend seizoen zal spelen? En dat is niet alles. Ik ben alweer halverwege een ander stuk. Het wordt heel gek, in het tweede bedrijf zitten de koning van Frankrijk, de hertog van Vlaanderen en de paus samen in een boom."

Hij kijkt me aan, de goochelaar van Gent, die voortdurend andere kunst-stukjes uit z'n hoed tovert — en vooral veel confetti strooit om nauwkeurige waarneming te verwarren. Geen wonder dat de Vlamingen wat onhand zijn met hun grootste schrijver, die met zijn donkere bril op door Gent loopt en niet herkend wil worden. Die zich gedraagt alsof hij toevallig in België is komen wonen, maar verder niets met het land

te maken heeft. (een bedrog, dat ieder woord van hem ontmaskert). Die in staat is om op een vjaag over kritiek te antwoorden: „Wat maalt een leeuw om de vlooiën op zijn vel?" Die alleen onder goede vrienden ernstig wordt, maar de rest in het riet stuurt met een kwinkslag. En waarom zou hij niet? Een schrij-ver geeft zich toch al zo bloot in zijn werk.

„Hoe vind je mijn stoel?" zegt Hugo en draait en leunt in zijn luxe bureau-fauteuil. „Tegen mijn uitgever, de goede Lubberhuizen van „De Bezige Bij", had ik gezegd, dat ik als arme dichter op een schameel houten krukje schreef. Daar is hij zo van geschrokken, dat ik in Am-sterdam meteen meemocht een kostbare stoel uitzoeken. En weet je wat er ge-beurde? Toen Harry Mulisch ervan hoorde, is hij naar Lubberhuizen gegaan en nu heeft hij óók een dure stoel. Maar de mijne is mooier."

Hij grinst geweldig. Hij wijpt en deint in zijn kostbare stoel. Ik bulder van het lachen — en verlang naar het moment, dat ik het nieuwe boek van Claus kan lezen. Want dat is de enige manier om de goochelaar van Gent werkelijk te betrappen.

De achterwand van Hugo's werkkamer is beschilderd door de beroemde Deense schilder Jorn.

Claus laat het door hemzelf ontworpen omslag zien voor zijn nieuwe roman „De verwondering".

... en in het tweede bedrijf zitten de koning van Frankrijk, de hertog van Vlaanderen en de paus samen in een boom."

televisie 6/1/62

Elly Claus roept aan tafel, Hugo leerde haar kennen in Rome, waar ze bij de Italiaanse film werkte — de blonde, Vlaamse Venus.

